

Flagspot

Nyt fra videncenteret september 2022

Af Søren Cruys-Bagger fra Nationalt videncenter om Dannebrog
Flagkonsulent i Danmarks-Samfundet.

FAKTABOKS

Nationalt videncenter om Dannebrog kan kontaktes gennem Danmarks-Samfundet. Har du spørgsmål om anvendelse af Dannebrog eller om flagning send dit spørgsmål til vores flagkonsulent på e-mail: flagkonsulent@danmarkssamfundet.dk

Sådan bruges Dannebrog. Videncenteret giver svar:

Hvad gør vi med den gamle fanedug?

Undersøg om det lokale historiske arkiv eller foreningsmuseum er interesseret i at overtage foreningen eller organisationens fanedug. Hvis ikke skal fanedugen brændes.

Skal Dannebrog altid hales ned kl. 20:00?

Nej. De danske flagtider er: Hejs aldrig flaget før kl.08:00 og hal det ned senest ved solnedgang. På dage, hvor solen står op efter kl. 08:00, skal flaget først hejses ved solopgang. Flaget må aldrig være hejst efter solnedgang. Flaget må godt nedhales før solnedgang, hvis det er mest praktisk.

Må man som privat anvende orlogsrød som farven på Dannebrog?

Nej det må man ikke. Orlogsrød anvendes i som den røde farve i orlogsflaget. Det anvendes på Søværnets skibe som nationalitetsmærke for Danmark. Orlogsflaget har en dybere rød farve end det almindelige splitflag. Farven kaldes **orlogsrød** eller **kraprød**. Flaget er dermed lettere at se på havet. Kraprød er en rød farve, som har sit navn efter planten farvekrap. Den vokser ved Middelhavet. Søværnet begyndte at anvende kraprødt i orlogsflaget omkring 1750 da flåden var aktiv i Middelhavet. Årsagen har sikkert været sejlmagerens mulighed for at få farvematerialer

Er det misbrug af Dannebrog at etablere flagalle foran den lokale SuperBrugs?

Det er ikke misbrug af Dannebrog at flage med Dannebrog fra en flagalle. Flere og flere foreninger, organisationer, handelsstandsforeninger, lokalråd, kirker mv. etablerer flagalleer som et festligt indslag i bybilledet eller fordi man vil fejre en begivenhed. Danske flagtider gælder for alle typer af flagning med Dannebrog også flagning fra flagstænger i en flagalle. Danske flagtider betyder at Dannebrog skal hejses og nedhales dagligt. En flagalle flager ikke med vimpel eller stander. Kun med det firkantede dannebrogflag – stutflaget i den størrelse der passer til flagstangen.

Hvorfor flager de ikke med Dannebrog ved grænsen?

Status er, at der er flagliner er gået i stykker på flere af flagstængerne. Og tilfældigvis, så er det de flagstænger, hvor Dannebrog skulle være. Og så er det jo sådan, at man ikke må flage med de andre flag, hvis Dannebrog ikke er oppe, fortæller Kim Christensen der er driftschef i den virksomhed der er blevet hyret af Foreningen Norden, til at opretholde traditionen, der blev startet af tidligere politimester i Gråsten Ivar Møller kort efter befrielsen.

Hvordan kan det være nogle helligdage ikke er officielle flagdage?

Danmarks officielle flagdage er fastlagt gennem en cirkulæreskrivelse fra Justitsministeriet fra marts 2018. Der er forskel på de officielle kirkelige flagdage og de kirkelige flagdage. Store bededag; 2. Påskedag; 2. Pinsedag og 2. Juledag er ikke officielle kirkelige flagdage, men derimod kirkelige flagdage. Det er menighedsrådet der fastlægger kirkens formelle flagningsbestemmelser og dermed hvilke flagdage der skal flages fra kirkens grund. Normalt flages der ikke fra kirkens grund, hvis ikke der er kirkelige handlinger. Bortset fra ganske få kirker skal Den danske Folkekirkes kirker flage med det firkantede Dannebrog (stutflaget).

Må jeg flage med det ukrainske flag?

Ja, du må godt flage med det ukrainske flag. Justitsministeriet har givet besked om at alle må flage med det ukrainske flag frem til 31. december 2022 uden at der skal ansøges om tilladelse til flagningen hos politiet. Men der må kun hejses med ét flag på en flagstang. Hvis man har to flagstænger, skal Dannebrog være hejst på den ene flagstang og det ukrainske flag på den anden. Dannebrog skal hejses som det første og nedhales som det sidste flag. Flagning med det ukrainske flag følger de danske flagtider. Vær opmærksom på at man kun må flage med Dannebrog på de officielle danske flagdage.

Artikel om splitflag på skolen

Sagerne om Herlufsholm Skole og Kostskole har fyldt meget. Mange har måske set og undret sig over hvorfor kostskolen flager med splitflag? Denne artikel vil i stedet handle om Sorø Akademis splitflag hvori der er placeret et særligt mærke næsten midt i splitflaget. Vi kan vende tilbage til de særlige splitflag på Herlufsholm Skole og Kostskole i en senere flagfaglig artikel.

Splitflaget med det særlige mærke er hejst fra en flagstang placeret ovenpå Sorø Akademis hovedbygning. Selv om flagets meget centrale placering på skolens tag er det nok de færreste, der lægger mærke til at Akademiet flager med det særlige splitflag med det særlige mærke i stedet for det rektangulære stutflag.

Splitflag er forbeholdt statens civile og militære myndigheder, styrelser og institutioner. Men da Akademiets har en særlig status, det er Danmarks eneste tilbageværende statsskole direkte underlagt Undervisningsministeriet, har skolen fået kongelig tilladelse til at flage med splitflag. Fordi det var kongehusets statslige gymnasium og lærde skole. Til dette privilegium hører dog også i dag en særlig forpligtelse. Alle statslige institutioner, herunder også Sorø Akademi, har pligt til at flage med splitflag på Danmarks officielle flagdage. Derudover er der flagningspligt for Akademiet ved særlige anledninger som f.eks. statsbesøg, og lignende.

Splitflaget har dog ikke altid været en del af Akademiets hverdag. I tiden omkring Akademiets stiftelse blev Dannebrog stort set udelukkende kun brugt af kongen og i forbindelse med militære aktiviteter herunder de mange krige som Danmark har deltaget i. Dannebrog blev anvendt til at signalerede hvor de danske militære enheder var placeret på 'slagmarken'.

Men i 1623 oprettede Christian 4. sin udgave af Sorø Akademi som et ridderakademi for unge adelsmænd. Og det var her akademiet fik kongelig tilladelse til at anvende kongens flag – splitflaget. Akademiet fungerede på det tidspunkt som en overbygning til grundskolen. Først meget senere fik man placeret et særligt mærke i splitflaget. Under enevælden lod Christian 4. sig dog kraftigt inspirere af den franske pomp-og-pragt-elskende Ludvig den 14. i slutningen af 1600-tallet og begyndelsen af 1700-tallet til at bruge flag som en form for festlig dekoration og som et symbol på kongemagten. Måske er det er fra denne tid Dannebrog's særligt festlige funktion stammer. Se på hvordan Dannebrog er blevet anvendt i forhold til de mange begivenheder som har præget Danmark de sidste par år – specielt i forhold til sejrene fra sportens verden.

Dannebrog fik dog først en større og bredere betydning i danskerne efter den første slesvigske krig i midten af 1850-erne. Her gjorde datidens nationalromantiske strømninger at mange benyttede Dannebrog som et symbol på den dansk identit og fællesskab.

Sorø Akademis splitflag har i midten, hvor de to korsarme mødes – spunsen – akademiets våbenskjold som blev lavet i 1960. Det består af en Fugl Fønix som er den ægyptiske sagnfugl, som efter fortællingen lever i 500 år, hvorefter den brænder op i sin rede, men af asken opstår en ny Fønix. Hele våbenskjoldet er holdt i de oldenborgske farver, blå, rød og gul som stadig er skolens farver. I øverste venstre hjørne er placeret det oldenborgske stamvåben i form af to røde bjælker i guld.

